

Camí ramader

Montmajor

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Montmajor
Emplaçament Travessa tot el terme

Coordenades:

Latitud: 42.03018337133036
Longitud: 1.7313993954431874
UTM Est (X): 394986
UTM Nord (Y): 4653906

Classificació

Número de fitxa 08132 - 158
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Diversos. Gestionats per la Generalitat de catalunya
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dt., 15/07/2003 - 02:00

Descripció

Per la plaça del Mercat de Montmajor passen dues carrerades. Una era pas obligat pels ramats que pujaven del pla a la muntanya abans de Sant Joan i que tornaven a baixar per l'octubre fins a Tots Sants. Venien de lluny, com els ramats de Poblet, i passaven per Cardona, Cal Bisbe, Cal Titllot, La Ferreria, La Mare de

Déu del Bosc, Codonyet, l'Hostal del Gran Nom, La Riereta i d'aquí pujaven cap a les pastures de muntanya. Altres ramats venien per Navàs, Sant Feliu, Torrentmal, Cal Bisbe i es dirigien a zones ramaderes del Lluçanès i Osona per Cabirols, el Riu, les Forques i el Corral de Canudes. La gent pernoctava als hostals de Montmajor: cal Bisbe (hospital de Malafogassa), cal Mort (també conegut com Cal Cuc), la Ferreria i la Roca. Tots de la segona meitat del segle XIX, excepte cal Bisbe que és molt antic i ja documentat al segle XV. També pernoctaven al Corral, hostel on es tancava el bestiar, tot i que més endavant es guardava a Ca la Coixa (Casanova) o a Cal Sastre. Generalment els camins passaven per les carenes de les muntanyes i eren una mica escarpats, la seva amplada variava segons el lloc per on passaven, així podien tenir una amplada entre 8 m com a mínim i 40 m com a màxim.

Observacions:

Els camins ramaders estan protegits per la llei 3/1995, de 23 de març, de Vies Pecuarias. Segons la llei un camí ramader és la ruta per on discorre o ha discorregut el trànsit ramader, es a dir, que encara que no hi passi un ramat, la llei encara el considera com a tal. Es poden donar altres usos compatibles o complementaris a la seva naturalesa, donant prioritat al trànsit ramader. Són camins públics que gestiona la Generalitat de Catalunya a través del DARP. La llei obliga a inventariar, per protegir-les de les obres públiques, els particulars i l'abandonament en que es troben. Són imprescriptibles, es a dir, que el que ha estat camí ramader no pot deixar de ser-ho. Hi ha l'obligació de classificar-los des de l'any 1995, i s'han de senyalitzar per garantir el seu ús públic i la seva integritat. Mapa E. 1:50000.

Història

Els camins ramaders eren camins per on els ramats feien la transhumància des dels Pirineus i altres muntanyes fins a la terra baixa o la marina, i en els que els ramats tenen drets de pas. La majoria dels camins tenen més de mil anys d'antiguitat ja que els trobem documentats al segle IX, però la seva utilització és més antiga encara que no consten als mapes i que hi ha pocs documents escrits. S'estan perdent i oblidant, a vegades per falta d'ús i a vegades perquè els mateixos particulars els fan desaparèixer intencionadament o per desconeixement. Per això s'ha de recollir la tradició oral dels pocs pastors que els van fer i que encara ens poden ajudar a marcar els llocs de pas dels camins. El manteniment dels camins en ús és important perquè són corredors ecològics essencials per a la migració i l'intercanvi genètic d'espècies i modelen el paisatge. El primer camí ramader que es va organitzar era el que al segle XII feien els ramats del Císter per tal d'enviar els ramats a passar l'estiu a les verdes pastures de l'Alt Berguedà, el Ripollès i la Cerdanya. Els pastors de Montmajor podien portar els ramats a dos llocs: a Cornellana, al Cadí; i a Coll de Pal. Trigaven sis dies des de Montmajor fins al Cadí. El monestir de Santes Creus tenia grans ramats que a l'estiu conduïa a pasturar a les muntanyes, passant per Torà, Segalers, Cardona, Montmajor i Berga. El 12 març 1193, Ramon de Vallmanya autoritza que els ramats del monestir tinguessin lliure trànsit per les terres de Vallmanya i Montmajor. El 28 de desembre de 1195 el vescomte Guillem i sa muller Geralda prenen sota llur protecció la gent i el bestiar de Poblet sense fer-los pagar lleuda ni peatge, i tindran sota el seu guiatge el bestiar des del "Putjalt fins a Coll d'Olsina" (Serra Vilaró, 1962, vol I). El mapa és l'aproximació del pas del camí ramader per Montmajor.

Bibliografia

MIRALLES, F. i ROVIRA, J. (1999). Camins de transhumància al Penedès i al Garraf. Associació d'Amics dels Camins Ramaders. Llei 3/1995, de 23 de marzo, de Vías Pecuarías. BOE nº 71, 25 marzo 1995.
SERRA VILARÓ, J. (1962). Història de Cardona. 4 vols. Sagrañes hermanos, Tarragona.